

логии и гигиены труда СЕС на Львовской железной дороге является проведение профессионального отбора лиц, связанных с безопасностью движения.

Опыт психофизиологических обследований показывает, что профотбор вти:еду-

щих профессий железнодорожного транспорта с достаточной вероятностью прогнозирует успешность и надежность работы операторских профессий и повышает надежность человеческого фактора.

ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ МЕДИКО-ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДЖЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ЛОКОМОТИВНИХ БРИГАД ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Клімова О.М., Самсонкін В.М., Шалаєва Т.О.

Державний науково-дослідний центр залізничного транспорту України

(ДНДЦ УЗ), 03680, МСП, Київ-150, вул. Тверська, 5, тел. (044) 465-38-46, тел. факс (044) 465-38-10, E-mail: dndcuz@lotus.uz.gov.ua, tati@mail.kar.net

В умовах подальшої інтенсифікації залізничного транспорту надійності людського чинника надається дедалі більшого значення. Аналіз аварійних ситуацій на залізничному транспорті виявив, що саме з вини людини відбувається близько 70-75% усіх порушень безпеки руху, тому професійному добору в Укрзалізниці приділяють належну увагу. Наказом Укрзалізниці затверджена "Програма впровадження психофізіологічного супроводження професійної діяльності працівників локомотивних бригад Укрзалізниці на 2005-2006 рр." (далі-Програма).

Мета програми - удосконалення професійного добору працівників локомотивних бригад для підвищення безпечності руху поїздів та створення системи медико-психологічного супроводження працівників локомотивних бригад Укрзалізниці.

Програма передбачає:

- створення Галузевого центру психофізіологічних досліджень;
- створення кабінетів психофізіологічного добору у базових депо;
- створення кімнат психологічного розвантаження;
- створення відділень реабілітації у медичних закладах Укрзалізниці.

Галузевий центр психофізіологічних досліджень створено при ДНДЦ УЗ. Основними задачами та функціями Галузевого центру є:

1. Методичне забезпечення психофізіологічного супроводження локомотивних бригад.
2. Координація робіт із впровадження й проведення професійного добору,

діагностики й корекції функційного стану локомотивних бригад.

3. Напрацювання й узагальнення бази даних психофізіологічного добору.
4. Розроблення та вдосконалення критеріїв психофізіологічного добору працівників локомотивного господарства.
5. Проведення робіт із підвищення кваліфікації психологів локомотивних депо, які проводять психофізіологічний добір.
6. Вивчення умов і особливостей професійної діяльності локомотивних бригад.
7. Упровадження новітніх психофізіологічних технологій і організація психофізіологічного контролю за функційним станом локомотивних бригад.
8. Розроблення та впровадження заходів щодо психофізіологічної корекції функційного стану і працездатності, розроблення й реалізація системи поетапної медико-психологічної реабілітації працівників залізниць, пов'язаних із безпекою руху поїздів.
9. Аналіз і прогнозування психофізіологічних аспектів забезпечення руху поїздів з урахуванням впливу природних, демографічних, соціальних і інших факторів.
10. Психологічна експертиза локомотивних бригад, у випадках грубих порушень безпеки руху поїздів.

На сьогодні на всіх шести залізницях України визначені базові депо, в яких по-

чали працювати психологи. Методики проведення професійного психофізіологічного добору наведені у "Методичних рекомендаціях щодо видів і порядку проведення психофізіологічних обстежень і добору працівників локомотивних бригад", затверджених наказом Укрзалізниці. Обстеження проводять на автоматизованому комплексі "Допуск", на якому реалізовані всі методики, визначені у сумісному наказі МОЗ України та Держнаглядодохоронпраці "Перелік робіт, де є потреба в професійному доборі". Обстеження проводять також у лікувальних закладах залізниць лікарі невропатологи та психіатри.

На 2006 рік заплановано створення ще 6-12 кімнат психофізіологічного добору у першу чергу, в пасажирських депо Укрзалізниці.

Програмою передбачено створення кімнат психофізіологічного розвантаження локомотивних бригад у базових локомотивних депо, де за результатами обстежень проводять психофізіологічне розвантаження та, корегуючи заходи з метою профілактики порушень функціонального стану, забезпечення високої працездатності протягом робочої зміни й відновлення після її закінчення. Корегуючи заходи показані всім працівникам та, складаються з методів психологічної саморегуляції, психоемоційного розвантаження й мобілізації та елементів когнітивного професійного тренінгу. Психологи проводять також психологічне консультування, що полягає в наданні працівнику психологічної допомоги у вирішенні проблем екзистенціального характеру, міжособистісних

конфліктів, внутрішньо сімейних проблем, професійного орієнтування й вибору тощо.

Особи, були учасниками чи ліквідаторами виробничих випадків із травмуванням і/чи смертельним результатом або мали гостру психотравму виробничого чи невиробничого характеру направляються на реабілітаційну програму. У залежності від тяжкості стану працівника реабілітаційна програма містить у собі: визначення рівня професійно значимих якостей; психологічну діагностику й корекцію, психотерапію в т.ч. з когнітивним тренінгом; фізіотерапію; при необхідності до цього додають традиційну фармакотерапію, у тому числі психофармакотерапію. Головною метою психотерапії є реалізація резервних сил і можливостей працівника, відтворення його цілісності як особистості, підвищення його мотивації й оптимізації емоційного стану. Завершення реабілітаційної програми передбачає відновлення допускного рівня професійно значимих якостей і отримання дозволу на попередній вид діяльності.

Заплановано створення реабілітаційних центрів на кожній залізниці. На сьогодні два центри на Донецькій та Південно-Західній залізницях уже працюють.

Реалізація основних завдань Програми дасть змогу зменшити вплив людського чинника на безпеку руху поїздів за рахунок підвищення працездатності й надійності роботи локомотивних бригад, збереження здоров'я та зниження рівня захворюваності локомотивних бригад та раціонально використовувати трудові ресурси.

УДК 626.02:612.015.46

ASSESSMENT OF DIVING RISKS — BASED ON SELECTED HAEMOSTATIC PARAMETERS

Olszacski R (1), Radziwon P (2), Baj Z (3), Gulyar S (4), Konarski M (1), Korzeniewski K. (1), Siermontowski P (1)

(1) Department of Maritime and Tropical Medicine of Military Institute of the Health Service, Gdynia, Poland, (2) Department of Hematology Medical University of Bialystok, Poland, (3) Medical University of Lodz, Poland, (4) Underwater Physiol. Dept., A.A. Bogomoletz Inst. Of Physiol. Ukr. Acad. Sci. Kiev, Ukraine.

This study has been co-financed within the project 2 PO5D 10526

Gas bubbles that appear in the blood during decompression, and after diving, cause changes to the haemostatic system. The level of haemostatic activation observed after decompression can be used in the verification of decompression tables, and to evaluate the risk of decompression sickness occurring in the pre-

clinical phase.

During decompression and after completion, the blood of divers may contain a certain number of organically tolerated asymptomatic bubbles which are referred to as *silent bubbles*. They do not produce any pathological symptoms, but once they exceed